

[Birgith Mogensen]

vi sikrer os, hinanden, bedst muligt. Derfor ser jeg debatten i dag som et bidrag til den løbende debat og åbenhed, som vi skal have på hele dette svære, komplicerede område.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Det, der fremfor noget kendetegner produktion baseret på genteknologi, er jo, at udviklingen for længst er gået i gang og i virkeligheden for længst har overhalet os som politikere. Vi står her og diskuterer, hvad vi skal gøre, vel vidende at de to første produktioner allerede er godkendt. Tingene sker i virkeligheden rivende hurtigt. Da vi havde industripolitisk debat for et par måneder siden, var begrebet bioteknologi lige så stille gledet ind dér, hvor der sidste år stod informationsteknologi, uden at nogen i øvrigt havde diskuteret det, uden at nogen i øvrigt havde bemærket det. Forrige års store vækstområde, informationsteknologien, var blevet afskaffet, og ind var bioteknologien hoppet.

Jeg synes, det går lidt for stærkt, lovlig stærkt vil jeg nok sige, for det er jo ikke bare almindelig ny teknologi, vi har med at gøre her. Det er nogle processer, som bl.a. kan vise sig at være irreversible, og hvor vi så langt-, langt-, langtfra kan sige, at her har vi styr på, hvad der foregår, her har vi foretaget gode, solide, videnskabeligt holdbare risikovurderinger; for det har vi jo ikke. Det fremgår jo i øvrigt også af genteknologi-betænkningen, der kom her i sommer, at det er der ikke. Nej, der er foretaget en lang række forsøg i forsøgsanlæg under lukkede forhold, men der er faktisk ikke foretaget nogen grundige vurderinger af, hvad der sker med organismerne, i det øjeblik de kommer ud i det ydre miljø.

Det er fra den mest bioteknologioptimistiske fløj, eller hvad man nu skal kalde det, blevet hævdet, at der ingen risici er forbundet med det her. De organismer, der anvendes, er organismer, der ikke er egnet til at leve frit i naturen. Det er organismer, der er svækkede. Men det giver jo ikke nogen sikkerhed, for der er faktisk ikke foretaget nogen vurdering af, om disse svækkede organismer alligevel kan overleve, om de alligevel kan formere sig, eller om de eventuelt kan overføre deres påførte arveegenskaber til andre organismer. Og jeg synes faktisk, det er

noget bekymrende, at der allerede er givet to tilladelser, henholdsvis til Novo i Kalundborg og til Nordisk Gentoft, og specielt efter at jeg har kigget tilladelserne – eller godkendelserne, som det jo hedder – igennem, er jeg temmelig bekymret.

Det fremgår af godkendelserne, at alle de undersøgelser, der ligger til grund for dem, er foretaget af Novo selv, alle sammen. Der er ikke lavet kontrolundersøgelser. Jeg kan næsten gætte hvorfor, nemlig fordi den offentlige sektor ikke er i stand til at foretage de undersøgelser.

Det fremgår også af godkendelsen, at der slet ikke er lagt op til offentlige kontrolmålinger, noget, der ellers er almindeligt ved miljøgodkendelser, og et punkt, hvor der ellers i miljøpolitikken er begyndt at være bred enighed om, at det skal der selvfølgelig være.

Der er også tale om godkendelser, der ikke er almindelig offentligt tilgængelige. Jo, den del af godkendelsen, hvor der står en opremsning, men jo ikke de undersøgelser, der ligger bagved. Det er sikkert rigtigt, at der i disse undersøgelser også indgår deciderede produktionshemmeligheder, men det kan umuligt være alle undersøgelserne og undersøgelserne i deres fulde omfang, der består af produktionshemmeligheder. Hvorfor er de ikke offentligt tilgængelige?

Det fremgår desuden af godkendelserne – her vil jeg godt læse op af den del, der hedder Tilsyn og kontrol, punkt 9.4: »Inden produktionen igangsættes, skal Novo udføre forsøg med den gensplejsede mikroorganismes evne til at overleve og formere sig samt den økologiske effekt.«

Altså godkendelsen er givet, men først derefter skal man til at foretage undersøgelserne af, om mikroorganismen kan overleve, når den slipper ud med spildevandet, for det gør den jo; det er der jo givet tilladelse til at den gør. Jeg kan selvfølgelig godt gætte, hvad den undersøgelse siger. Den siger, at mikroorganismen dør, når den kommer ud, måske overlever den en time, men så dør den.

Men hvad nu, hvis den viste det modsatte? Ville myndighederne så overhovedet have placeret sig selv i en situation, hvor de kunne sige til Novo: I kan alligevel ikke påbegynde. Nej, det kan man ikke, for med den anden hånd har man jo allerede givet tilladelsen til, at byggearbejderne kan gå i gang. Ja,